

1. Doplňte do nasledujúceho textu chýbajúce písmená: I/Ľ, e/ä, y/i, i/í, y/ý, B/b, d/t, z/s, C/c, V/F, L/l, ž/š, d/d', H/h, h/ch, v/u, K/k, Z/z, o/ô/ó, S/s.

Tlaková n__ž__o stredom nad __ritskými ostrovm__ zasahovala svoj__m východn__m okrajom až na__ našu oblasť. __čera sme preto zažili oblačné a__ zamračené počasie, vysk__tli sa aj búrk__.

Meteorologická stanica na __omnickom štíte zaznamenala aj bl__skanie a hrmenie. Počasie u nás na__alej ovpl__vňuje studený fron__. Na celom územ__ je zamračené, dáž__, krúp__ a na horá__ sneženie. Teploty dosahujú max__málne št__ri až dev__ť stupňov __elzia. Slovenský __ydrometeorologický ústav v__hlásil dnes výstrahu prvého stupňa pre__ záplavam__ __ trvalých dažďo__ pre okres __kalica a výstrahu pre__ pr__valovými lejakm__ pre __ošický __raj. Zároveň meteorol__govia na dnešok v__dali aj výstrahy pre__ vetrom a snežen__m, ktoré platia pre __ápadné __lovensko. R__chlosť vetra tam v nárazoch bude dosahovať sedemnást' až dva __saťšt__ri metro__ za sekundu. V t__chto lokalitách m__že napadnúť p__tnásť až tri __sať centimetro__ snehu.

Prečítajte si ukážku č. 1 a vypracujte úlohy 2 - 15

Ukážka 1

Začal tým, že nasadil komerčný úsmev. *Potom sa mu zmenil hlas nervózna kadencia prejavu sa upravila do ľahkosti aj roztržitosť v gestách zmizla nahradila ju ráznosť sebavedomosti a presnosť naučená na kurzoch.* Stal sa z neho celkom iný človek, jednoduchší, menej vzdelaný, s inými záujmami, ktorý takmer nečítal beletriu, miloval šport aj americkú rockovú hudbu, a najmä svoju fiktívnu snúbenicu a rodičov, ktorí odrazu opäť žili, a vyslovoval s dokonalou intonáciou ešte americkejšou ako americká. Používal len dĺžkové miery palec a míľa, o nafte hovoril v galónoch, o váhe v librách a teplotu udával vo Fahrenheitoch.

M. Hvorecký, Dunaj v Amerike

2. Koľko čiarok je nutné doplniť do zvýraznenej vety ukážky 1?

- A. 5 B. 4 C. 3 D. 2

3. Ktoré slovo v ukážke 1 je jednotkou objemu? _____

4. Ktorým umeleckým prostriedkom je slovné spojenie nasadil komerčný úsmev?

- A. prirovnanie B. epiteton C. metafora D. metonymia

5. Ktorý slohový postup prevláda v ukážke 1?

- A. opisný B. informačný C. rozprávací D. výkladový

6. Vypíšte z ukážky 1 jedno slovo utvorené skladaním. _____

7. Ak muž v ukážke 1 miloval svoju fiktívnu snúbenicu, znamená to, že:

- A. mu rodičia nedovolia ženiť sa. B. si nenašiel žiadnu snúbenicu.
C. si našiel autoritatívnu snúbenicu. D. že miloval vzdelané, americké ženy.

8. V ktorej z nasledujúcich možností sa nachádza spodobovanie/asimilácia?

- A. v gestách B. s dokonalou C. v librách D. z neho na kurzoch

9. Vypíšte z ukážky synonymný výraz k podstatným menám energickosť, rezolútnosť.

10. Napište cudzie prídavné meno s významom *nevzdelaný*. _____

11. Zmeňte nasledujúce súvetie na jednoduchú vetu:

Začal tým, že nasadil komerčný úsmev.

12. Ktorá charakteristika sa vzťahuje na prídavné meno *americký*?

A. akostné prídavné meno	B. vzťahové prídavné meno
C. privlastňovacie prídavné meno	D. vlastné prídavné meno

13. Podstatné meno *míľa* má v G a L sg. nasledujúce tvary:

A. míle, míle	B. míli, míli	C. míle, míli	D. míli, míle

14. Napište sloveso *smieť* v tvare 3. osoby plurálu prítomného času. _____

15. Napište podstatné meno *striga* v tvare vzťahového prídavného mena. _____

Prečítajte si ukážku č. 2 a vypracujte úlohy 16 - 24

Ukážka 2

Svetlana Žuchová získala Cenu EURÓPSKEJ ÚNIE za literatúru 2015

EUROKOMISÁR pre vzdelávanie, kultúru, mládež a šport Tibor Navracics oznámil v utorok 14. apríla mená nositeľov Ceny EURÓPSKEJ ÚNIE za literatúru. Oficiálne vyhlásenie sa uskutočnilo počas otváracieho ceremoniatu LONDÝNSKEHO KNIŽNÉHO VEĽTRHU. Výbornou správou je, že medzi tuctom ocenených umelcov je aj SLOVENSKÁ SPISOVATEĽKA Svetlana Žuchová. Cena EURÓPSKEJ ÚNIE za literatúru oceňuje najlepších vychádzajúcich a talentovaných autorov v Európe. Autorov na ocenenie navrhuje vybraná národná porota. Každý ocenený získa finančnú odmenu, ale najmä vynikajúcu príležitosť zviditeľniť sa na medzinárodnej úrovni. Títo autori majú rovnako príležitosť uchádzať sa o granty na preklad svojich diel do niekoľkých EURÓPSKYCH JAZYKOV.

Podporujeme preklady literárnych diel, čím pomáhame literatúre prekračovať hranice. Literatúra otvára myseľ. To nám umožňuje, aby sme si navzájom lepšie porozumeli, čo je dnes dôležitejšie, ako kedykoľvek predtým povedal Tibor Navracics.

Tohtoroční víťazi si cenu prevezmú počas galavečera, ktorý sa uskutoční 23. júna 2015 NA TREURENBERGEROVEJ ULICI v Bruseli (v sídle MAĎARSKÉHO KULTÚRNEHO INŠTITÚTU) za prítomnosti EURÓPSKEHO KOMISÁRA pre vzdelávanie, kultúru, mládež a šport Tibora Navracicsa a členov EURÓPSKEHO PARLAMENTU.

Národné kultúrne inštitúty EÚ (EUNIC) plánujú pre víťazných autorov zo 7 krajín (medzi **inými** i SLOVENSKÁ REPUBLIKA) zorganizovať dňa 24. júna slávnostný večer. Akcia sa bude konať v Bruseli. Cieľom organizátorov je, aby mali autori možnosť predstaviť svoje publikácie verejnosti. Naplánovaná je videoprojekcia, v rámci ktorej si budú môcť **všetci** návštevníci pozrieť krátke profily spisovateľov. V súčasnosti je akcia v štádiu plánovania. Konkrétna podoba večerného programu bude známa do konca mesiaca. Na organizácii sa aktívne podieľa aj ZASTUPITEĽSKÝ ÚRAD v Bruseli.

litcentrum.sk
(upravené)

16. Nájdite v texte ukážky č. 2 synonymá /ekvivalenty cudzích slov k nasledovným slovám.

jednorazový finančný príspevok _____

charakteristika _____

slávnostný úkon _____

zväz _____

nadaný _____

17. Z uvedených slovných spojení zakrúžkujte iba metonymie:

A. podporujeme preklady literárnych diel
C. každý ocenený získa finančnú odmenu

B. pomáhame literatúre prekračovať hranice
D. autorov navrhuje vybraná porota

18. Napíšte správne nasledujúce slovné spojenia, rozlišujte veľké a malé písmená:

EURÓPSKA ÚNIA, SLOVENSKÁ REPUBLIKA, SLOVENSKÁ SPISOVATEĽKA, EURÓPSKE
JAZYKY, EUROKOMISÁR, TREURENBERGEROVA ULICA

19. Ako nazývame nasledovnú dvojicu slov SPISOVATEĽ - AUTOR z hľadiska významovej roviny?

20. V podčiarknutej vete ukážky 2 správne označte a zapíšte priamu reč v texte.

21. Podčiarknutý tvar (*pre*) vítaných autorov zo 7 krajín dajte do nominatívu množného čísla. Číslovku v slovnom spojení napíšte v uvedenom tvare slovom.

22. Ktorým slovným druhom sú zvýraznené slová v ukážke 2?

A. príslovky B. zámená C. častice D. nepatria do jedného slovného druhu

23. Posledný odsek ukážky 2 obsahuje:

A. 1 súvetie, 6 jednoduchých viet
C. 7 jednoduchých viet

B. 4 súvetia, 3 jednoduché vety
D. 2 súvetia, 5 jednoduchých viet

24. V ktorom jazykovom štýle je napísaný text ukážky 2?

Prečítajte si ukážku č. 3 a vypracujte úlohy 25 - 33

Ukážka 3

Juraj Šebesta Keď sa pes smeje**Počet strán:** 224, mäkká, brož.**EAN:** 9788097143008**Jazyk:** slovenský**Podtitul:** „Lepšie byť smutný v mercedese ako veselý na bicykli.“**Dátum vydania:** 24. novembra 2013**Vydavateľstvo:** Citadella**Hmotnosť:** 0,3 kg

O knihe: S odstupom rokov vyšlo 3. vydanie úspešného románu Juraja Šebestu. Čo všetko musí počas jedného roka riešiť rozprávač príbehu, mladý stredoškolač Tomáš? **Vážne problémy rodičov, konflikty s otcom i s mamou, ale aj prvé lásky a sklamanie a trochu aj školu.** Tomášovi veľmi pomáha zmysel pre humor a keď už aj ten zlyháva, je tu Žofia, malé jazvečíkovité osemkilo, sestra i psychológ zároveň. Najdúch Žofka *neni niaky* hrdina, Bela, Lassie či Biely Tesák, je však dôležitým členom rodiny. Ľudia pomôžu jej a ona pomôže im. Rodinný román zo súčasnosti, ktorý získal viaceré zahraničné i domáce ocenenia, chce osloviť mládež, ale aj dospelých, najmä rodičov všetkých vekových kategórií.

pantarhei.sk

25. Vypíšte z uvedenej vety prístavok:

Tomášovi veľmi pomáha zmysel pre humor a keď už aj ten zlyháva, je tu Žofia, malé jazvečíkovité osemkilo, sestra i psychológ zároveň.

26. Označte správne odpovede:

- A. Veta: „Lepšie byť smutný v mercedese ako veselý na bicykli.“ je prirovnanie.
 B. Podčiarknuté slovo v slovnom spojení **problémy rodičov** je nezhodný prívlastok.
 C. Zvýraznená veta v ukážke 4 obsahuje prisudzovací sklad.
 D. Slovo stredoškolač vzniklo skladaním.

27. V ktorej možnosti nemajú všetky slová rovnaký počet slabík?

- A. osemkilo, stredoškolač, kategória B. rodičia, konflikty, sklamanie
 C. ocenenia, zahraničné, Citadella D. psychológ, rodinný, súčasnosť

28. Napíšte čísla v dátume vydania slovom: 24. novembra 2013

29. Napíšte formu spôsobu rozprávania v ukážke 3.

30. Vypíšte z textu ukážky 3 skratku.

31. Text ukážky má znaky:

- A. oznámenia B. reklamy C. konceptu D. pozvánky

32. Utvorte prívlastňovacie prídavné meno od podstatného mena Tomáš v strednom rode singuláru.

33. Správne napíšte podčiarknuté, gramaticky nesprávne, slová vo vete:

Najdúch Žofka neni niaky hrdina...

34. Správne skombinujte začiatok a koniec nasledujúcich porekadiel (tri konce nemajú začiatok).

1. A čo by tvoj priateľ i z medu bol, _____
2. Abys došiel groša, _____
3. Aj bez brady ľudia mladí, _____
4. Aj duba preskočí, _____
5. Ako ti zahrajú, _____
6. Ani pes nie je dobrý, _____

- A. keď na ňu stúpiš.
- B. tak musíš tancovať.
- C. máš si vážiť babku.
- D. aby ho zajac nezjedol.
- E. keď mu ho na zem zvalia.
- F. čo sa svojho dvora nedrží.
- G. dajú niekedy dobrej rady.
- H. neoblíž ho celého.
- I. majú fúzy diabolské.

35. Vypíš porekadlo, ktoré opisuje podriadenosť / poslušnosť človeka voči svojmu živiteľovi.

36. Ktorá možnosť správne vystihuje rozdiel medzi porekadlom a príslovím?

A. porekadlá dávajú ponaučenie	B. porekadlá vyjadrujú životnú skúsenosť
C. príslovia nemajú poučný význam	D. príslovia sú známe citáty z diel autorov